

DECIZIE

22 martie 2017

mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței

Judecători

Ala Cobăneanu

Ion Druță, Iuliana Oprea

judecând recursul declarat de Primăria municipiului Chişinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a lui Clichici Alexandr împotriva Comisiei municipale privind restituirea valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice din cadrul Primăriei mun. Chişinău și încasarea despăgubirilor morale,

împotriva încheierii Curții de Apel Chişinău din 05 octombrie 2016, prin care a fost restituită cererea de apel,

C O N S T A T Ă :

La data de 02 octombrie 2015, reclamantul Clichici Alexandr a depus cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei municipale privind restituirea valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice din cadrul Primăriei mun. Chişinău și încasarea despăgubirilor morale.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, fiind represat politic și ulterior reabilitat în baza hotărârii de judecată, în anul 2007 a depus o cerere Comisiei cu privire la restituirea compensațiilor represaților politici din cadrul Primăriei mun. Chişinău, solicitând să fie informat dacă a fost recunoscută achitarea valorii averii confiscate în sumă de 225 100 lei a câte 50% dînsului și 50% fatelui său Clichici Ivan.

Prin decizia nr. 5 din 18.11.2013, a fost informat despre admiterea cererii sale.

Susține reclamantul că, a beneficiat de acest drept pe parcursul anilor 2013-2014, primind în rate Compensația. În luna aprilie 2015, printr-o scrisoarea fără dată și număr de ieșire, a fost informat că în baza deciziei nr. 9 din 19.01.2015 a fost suspendată achitarea compensațiilor, fiind invocat motivul - nestabilirea legală a volumului imobilului evaluat.

Consideră reclamantul că, decizia emisă este una ilegală, deoarece volumul construcțiilor este stabilit legal în baza declarațiilor martorilor, legalizat de primarul Primăriei com. Bacioi. Potrivit art. 12 alin.(1) al Legii nr. 1225-XII din 08.12.1992, Comisia identifică bunurile în baza documentelor eliberate de arhivele și de alte instituții abilitate ori în baza altor probe legale. Respectiv, actul din 08.04.2008 semnat de martori și legalizat de primar, constituie probă legală. Comisia nu avea dreptul să modifice decizia nr. 5, nici să suspende achitarea de compensații, acest drept deținându-l doar instanța de judecată.

Solicită reclamantul anularea parțială a actului administrativ nr. 9 din 19.01.2015, cu reluarea de achitare a compensațiilor pentru averea confiscată, precum și încasarea a sumei de 5 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Prin hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 12 mai 2016 acțiunea a fost admisă parțial. S-a anulat decizia nr. 9 din 19.01.2015 emisă de către Comisia municipală privind restituirea valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice, precum și achitarea compensațiilor în cazul decesului ca urmare a represiunilor politice din cadrul Primăriei mun. Chișinău, în partea suspendării achitării compensației pentru Clichici Alexandr, cu reluarea achitării compensației. S-a respins pretenția cu privire la încasarea prejudiciului moral în mărime de 5 000 lei.

Primarul General al municipiului Chișinău în apelul declarat la data de 26 mai 2016 a solicitat casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea acțiunii. Apelul nu este motivat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 08 septembrie 2016 nu s-a dat curs cererii de apel și s-a acordat apelantului termen pentru prezentarea apelului motivat până la ședința de judecată din data de 05 octombrie 2016.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2016, a fost restituită cererea de apel declarată de Primarul General al municipiului Chișinău, pentru neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a aplicat prevederile art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, menționând că apelantul, fără motive întemeiate, în termenul stabilit de instanță, nu a îndeplinit indicațiile instanței de apel privind depunerea apelului motivate.

Considerând ilegală încheierea în cauză, la 15.12.2016, Primăria municipiului Chișinău a contestat-o cu recurs, solicitând repunerea în termenul legal de depunere a recursului, admiterea recursului, casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2016 cu restituirea pricinii spre rejudecare.

În motivarea recursului recurentul a invocat ilegalitatea încheierii contestate, menționând că, nu a prezentat apelul motivat, deoarece persoana responsabilă de dosarul în cauză a fost degrevată de atribuțiile de la locul de muncă permanent pentru organizarea și desfășurarea alegerilor pentru funcția de președinte al Republicii Moldova care au avut loc în perioada 30 octombrie 2016 - 13 noiembrie 2016, în calitate de secretar.

Potrivit art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge cererea de repunere a recursului în termen și a respinge recursul ca fiind depus în afara termenului legal din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Pe parcursul examinării pricinii s-a stabilit că, la 26.05.2016, Primarul General al municipiului Chișinău a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 12 mai 2016, solicitând casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea acțiunii, fără a indica motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază cererea de apel. Prin încheierea Curții de Apel

Chișinău din 08 septembrie 2016 nu s-a dat curs cererii de apel și s-a acordat apelantului termen pentru prezentarea apelului motivat pînă la ședința de judecată din data de 05 octombrie 2016. Prin recursul înaintat la 15.12.2016 împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 05.10.2016, Primăria municipiului Chișinău a solicitat și repunerea în termen a recursului, menționînd că, încheierea recurată a fost înregistrată în cancelaria Primăriei mun. Chișinău la data de 17.10.2016.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Astfel, din actele pricinii rezultă cu certitudine faptul că recurentul a cunoscut despre încheierea Curții de Apel Chișinău din 05.10.2015 recepționînd-o la data de 17.10.2016, fapt confirmat de recurent în textul cererii de recurs (f.d. 87-88). Însă, cu toate acestea a depus recurs împotriva încheierii instanței de apel din 05.10.2016 la 15.12.2016, adică cu omiterea termenului de declarare a acestuia.

Articolul 116 alin. (1) Codul de procedură civilă expres prevede că persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță, iar alin. (3) din același articol stabilește că la cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Din circumstanțele stabilite, Colegiul constată că termenul de declararea a recursului este omis, fapt recunoscut și de recurent prin solicitarea acestuia de repunere în termen. Însă, recurentul solicitând repunerea în termenul de declarare a recursului nu a anexat probe ce dovedesc omiterea termenului din motive întemeiate, și prin urmare cererea de repunere în termenul de declarare a recursului este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

Or, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele *Van Harn vs. Germania*, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007, *Pîrnău ș.a. vs Republica Moldova* din 31 ianuarie 2012 și *SA „Universul” vs Republica Moldova* din 10 iulie 2012).

În hotărârea din 03 aprilie 2008 în cauza *Ponomaryov contra Ucrainei* Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că instanțele urmează să decidă asupra repunerii în termenul de introducere a căii de atac, însă ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a mai statuat că chiar și atunci, totuși, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

De altfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a menționa și faptul că recurentul, cunoscând despre inițierea acțiunii în instanța de judecată și despre depunerea cererii de apel nemotivată la 26.05.2016, precum și prin recepționarea încheierii prin care nu s-a dat curs cererii de apel și s-a acordat termen pentru lichidarea neajunsurilor, nu a luat măsurile necesare, după cum sugerează jurisprudența CEDO, de a proteja drepturile sale de acces la instanță (*Van Harn versus Germany*, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În această ordine de idei, este cert că depunând cererea de recurs împotriva încheierii din 05 octombrie 2016 cu omiterea termenul legal, recurentul a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale stipulate în legislația națională.

Circumstanțele descrise supra denotă netemeinicia cerinței de repunere a recursului în termen. Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că cererea de repunere a recursului în termen este neîntemeiată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de repunere a recursului în termen și de a respinge recursul ca fiind depus în afara termenului legal.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

A respinge cererea declarată de Primăria municipiului Chișinău de repunere a recursului în termen.

A respinge recursul declarat de Primăria municipiului Chișinău ca depus în afara termenului legal.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Ala Cobăneanu

Judecători

Ion Druță

Iuliana Oprea